

Zpráva o činnosti Československé psychologické společnosti při ČSAV za rok 1983

I. Činnost hlavního výboru

V roce 1983 se hlavní výbor ČSPS věnoval v první řadě přípravě hlavní akce roku, kterou byly XI. Psychologické dny, které se konaly 21. - 24. srpna 1983 na Palackého univerzitě v Olomouci. Byly pořádány u příležitosti 25. výročí založení ČSPS. Program byl orientován na uplatňování psychologických hledisek v péči o zdraví člověka a vytváření vhodných psychologických podmínek jeho života. (Téma: Psychologie a psychologové v komplexní péči o zdravý rozvoj obyvatelstva). V širokém rámci programu se mohly uplatnit referáty z více psychologických oborů. Jednotlivé bloky byly zaměřeny k problematice zdraví a nemoci v klinické psychologii, v pedagogické a poradenské psychologii a psychologii práce a sportu. Úvodem XI. Psychologických dní byl přednesen referát 25 let ČSPS.

Dále se hlavní výbor zabýval vypracováním plánu činnosti na rok 1984. Na hlavní akci - XII. Psychologické dny - stanovil téma "Psychologie působení na člověka". Byl vypracován rámcový plán činnosti akcí jednotlivých sekcí a poboček, který obsahuje 5 konferencí (1 - 5 denních), 43 seminářů, 4 exkurse, 4 přednášky, 13 pracovních a tematických setkání.

Zevrubně hlavní výbor jednal o rozpočtu ČSPS, zejména stanovil diferencovaně částky určené mimopražským sekcím a pobočkám.

Další činností byla příprava podkladů pro 4. mezinárodní adresář psychologů gestorovaný IUPSYs.

II. Činnost poboček

Pobočka Praha

Pražská pobočka obnovila v r. 1983 svou činnost. Uskutečnila celkem 3 akce. Na programu byly tyto referáty:

1. Psychologie a ekologie - Pojetí žáka a perspektivy osobnosti - Sociálně psychologický výcvik, současnost, perspektivy.
2. Diagnostika agresivity - K historii pražské pobočky - Manželské poradenství - Skupinová dynamika a tvořivost.
3. Teorie osobnosti jako pracovní nástroj.

Pobočka Hradec Králové

Činnost pobočky byla zaměřena na organizování seminářů s následující tematikou:

- Význam lékařské genetiky pro pedagogicko-psychologickou diagnostiku
- WIS v poradenské praxi
- Psychologické aspekty přístupu k dětem s genetickým postižením
- K možnostem využití osobní charakteristiky ze střední školy pro další výchovnou práci
- Pedopsychiatrická problematika na konferenci českosl. a polské psychiatrie v Hradci Králové - pobočka doporučila účast
- Seminář k přípravě žáků na vyučování - psychologické aspekty
- Seminář k psychologické problematice zajišťování náhradní rodinné péče
- K problematice potřeb a hodnot ve společenských vědách
- Nové poznatky v sovětské pedagogice a psychologii - pojetí kriminality a delinkvence.

Pobočka České Budějovice

- Ve spolupráci s KPPP byly uskutečněny 3 semináře na téma:
 - Možnosti praktického využití poznatků o neverb. chování
 - Využití Lüscherova barvového testu v diagnostice
 - Využití kresebných testů k orientační diagnostice prvního kontaktu.

V roce 1983 se konala také 3 pracovní setkání a exkurze "Využití přístrojové techniky na pracovišti VN v Českých Budějovicích: vyšetřování řidičů aj."

Pobočka Olomouc - Vsetín

Pobočka Olomouc - Vsetín uskutečnila 4 semináře s tímto programem:

- Psychická deprivace, diagnostika, terapie (Val. Meziříčí)
- Užití Lüscherova testu v práci s dětmi v OPPP (Val. Meziříčí)
- Pěstounská péče z hlediska manželského poradenství (Nový Jičín)
- Psychologická problematika manželského poradenství (Val. Meziříčí).

Pobočka Ostrava

Těžisko činnosti pobočky bylo orientováno do pravidelných "pracovních setkání" spojených se semináři s problematikou, která by mohla zajímat širší okruh odborníků.

- Seminář: Postoje a jak je měnit
- Pracovní setkání klinické sekce: Další vzdělávání psychologů ve zdravotnictví

- Pracovní setkání ve spolupráci s MěstV SA se semináři:
 1. Vztah člověka a prostoru v současné psychologii
 2. Psychologické rizikové faktory somatických onemocnění
 3. Některé zvláštnosti aspiračního chování.
- Informační návštěva psychologického pracoviště GŘ, koncernu OKD ve spolupráci s KPPP
- Seminář: Aktuální otázky sociální komunikace (ve spolupráci s PF Ostrava)
- Ve spolupráci s FMPE, GŘ OKD a ČSSS třídenní resortní seminář: "Zkušenosti a poznatky v oblasti využití psychologie a sociologie v resortu paliv a energetiky, 1983"
- Dvoudenní seminář: Projektivní techniky v psychologické praxi (ve spolupráci s MěstV SA)
- Seminář: Psychologické otázky efektivity výchovy a vzdělávání (ve spolupráci s PF Ostrava).

Pobočka Brno

Činnost pobočky v Brně se soustředila v roce 1983 na pořádání 4 akcí:

- 12.5.1983 se konala beseda psychologů a zástupců sdělovacích prostředků na téma "Otázky popularizace psychologických poznatků". Besedy se účastnili kromě psychologů zástupci brněnských redakcí denního tisku, zástupci redakcí časopisů Universitas a Věda a Život a zástupkyně brněnského rozhlasového studia. Kladným efektem besedy bylo dohodnutí různých způsobů spolupráce psychologů s uvedenými redakcemi.
- 7.12.1983 se konal ve spolupráci s komisí pro otázky psychologické terminologie při ČSPS seminář "Terminologické otázky psychologické teorie a praxe" se 4 ohlášenými příspěvky a několika dalšími příspěvky diskusními.
- 6.4.1983 byla podniknuta exkurze umožňující seznámení s činností psychologů psychiatrické léčebny v Brně.
- 25.10.1983 byla podniknuta exkurze umožňující seznámení s činností psychologů v Manželské a předmanželské poradně MÚSS v Brně.

III. Činnost sekcí

Sekce teoretické a obecné psychologie

neuspořádala žádnou samostatnou akci, její členové se aktivně zapojili do aktivit jiných institucí (Socialistické akademie ČSR, akcí poboček, Psychologických dnů, teoretických seminářů k výročí K. Marxe). Výbor sekce předložil návrh na reorganizaci.

Sekce klinické psychologie

tradičně uspořádala 5 klinicko-psychologických dnů, které se konaly jako obvykle v Lékařském domě v Praze za mimořádně velké účasti psychologů. Na organizaci se podílely také psychologická sekce Psychiatrické společnosti ČLS JEP, pracovní skupina pro psychologii při České pediatrické společnosti a Kabinet psychologie ILP. Přehled seminářů:

- Poruchy řeči, hlasu a sluchu v klinicko-psychologické praxi
- Utváření nejčasnějších vztahů v rodině
- Adolescence - klinické a teoretické otázky
- Lehké mozkové dysfunkce - specifické poruchy učení
- Morální vývoj člověka.

Sekce se rovněž podstatnou měrou podílela na XI. Psychologických dnech, které se konaly ve dnech 21.8. - 24.8.1983 v Olomouci.

Sekce pedagogické psychologie

V návaznosti na minulý rok, kdy byla práce sekce zaměřena na otázky obecného pojetí pedagogické psychologie, byly řešeny otázky převážně aplikační. Sekce uspořádala jeden seminář na téma "Pedagogická psychologie a její možnosti uplatnění v praxi". Sekce pracuje též intenzivně se Socialistickou akademií ČSR jak v lektorské tak organizační práci.

Sekce psychologie práce

Výbor sekce psychologie práce sledoval otázky koncepce a rozvoje oboru v praxi. V tomto roce se zabýval zvláště problematikou uplatnění psychologů práce v NH v souvislosti s některými úpravami v Jednotném katalogu zaměstnání, dále hodnocením reformovaného studia psychologie na VŠ.

Ve dnech 17. - 19.10.1983 se uskutečnila konference "8. setkání psychologů práce ČSR" v Gottwaldově. Dne 23.11.1983 byla uspořádána jednodenní konference "Psychologické otázky rozvoje osobnosti pracujících. Z obou akcí byly vydány sešusy referátů, celkem 100 stran.

Sekce sociální psychologie

V roce 1983 byly uskutečněny tyto akce:

- ve spolupráci s katedrou psychologie FF UK byl uspořádán seminář na téma "Psychologická pomoc těžce nemocným osobám"
- v rámci sekce byla vytvořena Komise pro otázky sociálně psychologického výcviku, zabývající se otázkami výcviku trenérů pro tuto

- oblast psychologické praxe. Komise se sešla celkem 8x, tvoří ji 28 pracovníků různých resortů, výzkumných ústavů a vysokých škol
- sekce se podílela na dvou třídenních seminářích věnovaných praktickému výcviku trenerů sociálně psychologického výcviku, uspořádaných FMHTS - TES v červnu a v září 1983 v Senohrabech.
 - ve spolupráci s Psychologickým ústavem ČSAV se sekce podílela na uspořádání semináře věnovaného sociálně psychologické problematice v Liblicích v listopadu 1983.

Sekce poradenské psychologie

uspořádala ve spolupráci s KPPP Plzeň dvoudenní seminář o problematice středních škol a SOU. Při XI. Psychologických dnech uspořádala sekce setkání členů k projednání aktuálních úkolů.

Sekce tělesné výchovy a sportu

Členové sekce se zúčastnili dvou třídenních pracovních seminářů s tématem "kooperace" a to v Novém Městě na Moravě a v Jičíně. Uskutečnily se také 2 celostátní porady k psychologickému zajištění závěrečné fáze olympijské přípravy.

Sekce vojenské psychologie

se podílela na organizaci dvou akcí:

- Teoretický seminář ve spolupráci s katedrou vojenské psychologie VPA KG na téma "Psychologické aspekty utváření morálně politického profilu vojáka z povolání ČSLA", který se konal 6.4.1983 v Bratislavě. Pozornost byla věnována jednak teoreticko-metodologickým východiskům ke zkoumání a utváření morálně politického profilu posluchače vysoké školy vojenské a mladého důstojníka, jednak rozboru a zobecnění výzkumných výsledků z této oblasti.
- Ve spolupráci se sekcí vojenských psychiatrů XXXVII. sjezd vojenských psychiatrů a psychologů ve dnech 12.-13. října 1983 v Českých Budějovicích. Sjezd řešil za rozhodujícího aktivního podílu vojenských psychologů a samotné sekce dvě ústřední temata:
 - a) Způsoby, možnosti a výsledky boje s alkoholismem a jinou toxikomaníí u branců a vojáků ČSLA
 - b) Metodologické a praktické problémy rozvoje psychodiagnostiky pro potřeby ČSLA.

Jednání bylo velmi podnětné, přispělo k sjednocení postupu vojenských psychologů pro příští období v obou řešených směrech.

Sekce forenzní psychologie

Ve spolupráci se sekci sociální patologie Čs. sociologické společnosti při ČSAV byl ve dnech 10.10. - 12.10.1983 uspořádán společný seminář na téma: "Vybrané problémy sociální patologie ve světle moderních psychologických, sociologických a kriminologických koncepcí".

Členové předsednictva sekce se aktivně zúčastnili ve dnech 31.10.-3.11.1983 v Trenčianských Teplicích konference "Problematika skupinových metod v resocializaci".

Sekce pro studium chování zvířat

organizovala pětidenní X. etologickou konferenci ve dnech 16.-20.5.1983 ve spolupráci se Společností pro studium VNČ České lékařské společnosti JEP ve Zvíkovském podhradí. Hlavním úkolem konference bylo hodnocení výsledků teoretického i aplikovaného výzkumu chování zvířat dosažených v ČSSR za posledních 10 let, jejich přínos pro společenskou praxi a vytyčení dalších perspektiv etologie.

Sekce vývojové psychologie

uspořádala (během XI. Psychologických dnů) pracovní setkání členů s programem: Zpráva o VII. biennální konferenci ISSBD, Psychologické sledování dětí v náhradní rodinné péči. Dále uspořádala 4 postery na VII. konferenci Mezinárodní společnosti vývojové psychologie v Mnichově.

Sekce pro psychologii umění

Hlavní akcí byla II. pracovní konference psychologů umění ve dnech 7.-8. června 1983 v Brně organizovaná ve spolupráci s katedrou psychologie FF UJEP a Psychologickou laboratoří ČSAV v Brně. Konference byla tematicky zaměřena na psychologii hudby a scénických umění v interdisciplinárním kontextu.

IV. Zpráva na úseku zahraničních styků

Ve spolupráci s psychologickými společnostmi SSSR a NDR byly projednány přípravy na 23. mezinárodní psychologický kongres v Mexiku.

Byly také připravovány podklady pro 4. mezinárodní adresář psychologů.

V. Činnost ediční, publikační a terminologická

V roce 1983 byly vydány 2 dvojčísla Psychológa v Československu (byla docílena zvýšená úroveň tohoto členského bulletinu).

Byly vydány souhrny referátů ze 2 konferencí pořádaných sekci psychologie práce.

Terminologická komise pokračovala v rozvíjení své činnosti. Terminologickým problémům věnovala sekce vývojové psychologie referát na semináři pobočky v Brně.

VI. Spolupráce s Čs. vědecko-technickou společností a Socialistickou akademií

S vědecko-technickou společností spolupracovali jako lektori členové sekce psychologie práce.

Se Socialistickou akademií spolupracovali jako lektori nebo jako členové vědeckometodických rad členové sekce teoretické a pedagogické psychologie, psychologie práce (společně 1 konference), sociální psychologie (příprava 1 cyklu), forenzní psychologie a vývojová psychologie. Dále se Socialistickou akademií spolupracovaly pobočky ČSPS (Olomouc, Praha, České Budějovice, Ostrava).

VII. Spolupráce se školami

Spolupráce s vysokými školami se realizuje společným pořádáním vědeckých či školících akcí, seminářů a konferencí a přímým zastoupením pracovníků vysokých škol ve výborech sekcí a poboček.

VIII. Práce kulturně politická

V kulturně politické práci vyvíjeli psychologové rozsáhlou činnost. Vystupovali ve sdělovacích prostředcích, publikovali v kulturně politickém i denním tisku.

IX. Předpokládané hlavní zaměření činnosti společnosti vycházející ze závěrů 8. zasedání ÚV KSČ

V návaznosti na závěry 8. zasedání ÚV KSČ byly zdůrazněny zejména tyto úkoly:

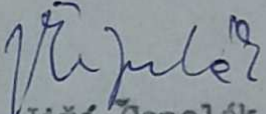
- Vzhledem k déletrvajícím nejasnostem a potížím práce psychologů v různých institucích je nutno řešit legislativní otázky jejich práce. K tomu účelu bude nutno finalizovat návrh na legislativní zabezpečení psychologických služeb.

- Druhým úkolem je lépe řídit uplatnění psychologie v praxi,

vhodně spojit výzkum se společenským užitím psychologie. V plánu činnosti na rok 1984 se proto počítá s diskusí o otázkách uplatnění psychologie v praxi na stránkách časopisu Československá psychologie.

Významným úkolem je vypracování analyticko-teoretické studie na téma: "Psychologické aspekty pronikání vědecko-technických poznatků do výroby".

V Praze dne 13. 1. 1984

Doc. PhDr. Jiří Čepelák, CSc.
vědecký tajemník ČSFS